

© 2013 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © Andra Bădulescu

Foto autor: Andra Bădulescu

www.cartearomaneasca.ro

Editura CARTEA ROMÂNEASCĂ
București, Calea Victoriei nr. 133, sect. I

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

VIȘNIEC, MATEI

Negustorul de începuturi de roman / Matei Vișniec. – București: Cartea Românească, 2013

ISBN print: 978-973-23-3036-4

ISBN ePub: 978-973-46-4122-2

ISBN PDF: 978-973-46-4123-9

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

Matei Vişniec

NEGUSTORUL
DE ÎNCEPUTURI
DE ROMAN

roman caleidoscop

CARTEA ROMÂNEASCĂ
2013

39.

Bătrînelul Bernard își luă obiceiul de a mă lăsa din ce în ce mai des singur (sau cu Domnișoara Ri) în librărie. Se eclipsa așa spune într-un mod natural, fără să-mi spună nimic, eventual bătîndu-mă în mod patern pe umăr ca și cum mi-ar fi spus „am încredere în tine”. Mă lăsa în general așezat la masa unde fie scriam cîte ceva, fie citeam, fie răspundeam scrisorilor trimise de Guy. Această masă îmi era deja de multă vreme rezervată și era, într-un fel, masa la care așteptam să-mi vină rîndul la marca *frază de început de roman* promisă de Guy. Uneori mă și vedeam în situația fericită de a începe să scriu imediat ce îmi va fi fost furnizată, la ureche, cu delicatețe, mult-așteptata frază Big Bang. Domnișoara Ri era acolo pentru a-mi aduce sandvișuri și cîte o cafea sau cîte un pahar cu apă, iar eu ar fi urmat să rămîn nemișcat la masă, scriind, scriind ca un nebun, storcînd cu furie din *prima frază Big Bang* tot potențialul ei, marele roman care ar fi urmat să-mi justifice existența, trecerea prin faza terestră a vieții.

Guy întîrzia însă să vină și să-mi șoptească la ureche fraza rezervată mie, începutul de roman ales de el pentru mine. Iar bătrînelul Bernard mă supunea unor veritabile exerciții de disciplină în materie de artă a așteptării.

Ori de cîte ori rămîneam complet singur în librărie (Domnișoara Ri nu era întotdeauna cu mine) mă cuprindea un soi de panică surdă. În mod ciudat, cînd Bernard era așezat la micul său birou din spatele imenselor mormane de cărți, mai

nimeni nu intra în librărie, dacă aveam doi sau trei vizitatori pe zi. În absența sa, însă, numărul vizitatorilor se dubla sau se tripla. Era ca și cum diverși adoratori de cărți ar fi așteptat undeva, ascunși, plecarea lui Bernard pentru a da apoi buzna în librărie.

Treptat am început să-i identific pe acești oameni și să-i plasez într-o categorie imediat ce-și făceau apariția în pragul librăriei. *Inșii fără mâini*, așa i-am numit pe cei care intrau, se plimbau printre rafturi, dar nu îndrăzneau să atingă sau să răsfoiască nicio carte. Unii dintre ei își țineau chiar mâinile la spate pentru a evita pînă și un contact accidental cu vreo copertă. *Inșii fără mâini* erau însă total *ochi și urechi*. Spun acest lucru întrucît ei nu se mulțumeau doar să privească toate acele teancuri de cărți și toată acea dezordine de volume din rafturi, dar își și ciuleau urechile ca și cum ar fi vrut să audă ceva, niște șoapte venind dinspre cărțile închise. Auzeau ei ceva acolo? Auzeau ei ceva ce nu auzeam eu?

Intrigat, într-o bună zi chiar i-am pus această întrebare unui domn distins, de vreo cincizeci de ani, cu alură de Sherlock Holmes, care se apleca mai mult decît ceilalți pentru a-și lipi aproape urechea de unele cărți.

— Nu vă supărați, ce încercați să auziți?

Domnul Sherlock Holmes mă privi nedumerit și-mi răspunse cu un accent german.

— Foarte interesant.

— Și ce anume este atît de *sehr interessant*?

— *Kleine Konferenz*.

Stăteau, oare, cărțile de vorbă între ele? Iar unii oameni aveau aptitudinea de a le auzi vorbind, de a auzi ce-și spun? Și în ce limbă își vorbeau cărțile? Era oare inteligibil ceea ce-și spuneau sau vorbeau în onomatopie?

— Nu vă supărați, domnule Sherlock Holmes... Sunteți specializat în *auscultarea* sau în *ascultarea* cărților?

— *Ja, ja, Musik hören...*

Muzică? Auzea domnul Sherlock Holmes un fel de muzică emanînd din toate acele teancuri de cărți? Produceau toate acele milioane de cuvinte închise în cărți un fel de muzică extrem de fină, o muzică specială pe care urechea mea era incapabilă să o recepteze? În schimb, existau alte urechi capabile să audă acele vibrații, acele mesaje?

Domnul Sherlock Holmes nu rămînea mai mult de două sau trei minute aplecat deasupra unui teanc sau cu urechea orientată spre un raft, de unde am dedus că toate acele semnale muzicale erau scurte. Cărțile formau probabil o corală cu un mare număr de voci, dar nu toate se produceau în același timp.

— Mai sunt și alte librării, domnule Sherlock Holmes, unde ascultați *ce cîntă* cărțile?

Domnul Sherlock Holmes clătină din cap în semn că NU și continuă să facă turul librăriei pentru a capta și alte sunete.

Uneori, după plecarea acestor indivizi care veneau să *asculte* cărțile din librăria Verdeau încercam și eu, în condiții de liniște deplină, să captez cea mai mică vibrație venind dinspre diversele volume aruncate de-a valma. Spre disperarea mea, niciodată însă n-am captat nici cel mai mic sunet, nici cel mai mic suspin. Într-o zi am deschis însă această discuție cu Domnișoara Ri:

— Domnișoară Ri, știți că în absența dumneavoastră și a domnului Bernard, atunci cînd rămîn eu singur în librărie, vin aici diverși indivizi ca să *asculte* cărți?

— Nu vă cred!

— Ba da, vă jur. Există o specie de oameni care aud ce spun cărțile. Nu știu dacă acești oameni și citesc, dacă sunt și îndrăgostiți de literatură, dar ei știu să asculte o anumită muzică emanată din paginile cărților.

— Nu vă cred!

— Vă jur, Domnișoară Ri. Probabil că acești oameni sunt organizați într-un club sau într-un cerc... Mai mult ca sigur că ei își furnizează și informațiile despre locurile unde cărțile șoptesc, șușotesc sau fredonează diverse arii... Pentru că nu peste tot se produce acest fenomen, probabil că în marile librării cărțile rămân mute, la fel și în supermarketuri... Dar într-o librărie ca a noastră se întâmplă ceva miraculos, iată, din ce în ce mai mulți vizitatori vin și-și lipesc urechile de cărți. De altfel a trebuit să notez acest avertisment discret pe o bucățică de carton și să-l pun pe primul morman de cărți, astfel încât să fie vizibil imediat ce intră cineva. „Vă rugăm NU atingeți cărțile cu urechea.” Pentru că de câteva luni situația este jenantă, indivizii vin și aproape că își lipesc timpanele de cărți. Puțini vizitatori le mai răsfoiesc cu mâinile, mai toți vin aici ca la concert.

— Vreau și eu...

— Nu știu, Domnișoară Ri, dacă această muzică subtilă poate fi auzită cu una cu două... Eu personal am încercat chiar și cu un stetoscop, dar n-am auzit nimic... Deși, de câteva zile, parcă începe ușor să mi se deschidă creierul, parcă încep să aud un fel de *pîlpîit*...

— Vreau și eu...

— Domnișoară Ri, degeaba vă lipiți urechea de acest morman de cărți, nu așa poate fi ascultat concertul lor subtil. Și, în plus, ele dau concerte scurte, uneori durata acestora poate fi de câteva secunde, sau chiar mai puțin. În plus, toate aceste concerte sunt polifonice, sunetele vin din diverse direcții, vibrațiile se intersectează, uneori cred că întreaga librărie devine o cutie de rezonanță pentru acest delir muzical al cărților... Nu vă faceți griji, însă, pe măsură ce voi reuși să captez cât mai multe astfel de *muzici* vă voi iniția și pe dumneavoastră...

Domnișoara Ri fu atât de tulburată încât se lipi de mine și mă sărută lung, cu buzele ei enorme, cu brațele încolăcite în jurul gâtului meu.

— Ah, ați reușit să mă excitați din nou...

Veniseră aceste cuvinte susurate la urechea mea *dinspre* Domnișoara Ri sau *dinspre* unul dintre teancurile de cărți? Imposibil de spus, Domnișoara Ri tocmai se ocupa de urechea mea umectînd-o cu buzele ei carnivore.

— Domnișoară Ri, vă rog să mă credeți, nu este vorba de o nouă strategie de seducție, ceea ce vă spun este adevărat, în fața librăriei noastre s-a făcut coadă, indivizi suspecti așteaptă să intre unul cîte unul ca să audă cum cărțile noastre *pufăie*, *murmură*, *gînguresc*, *cîntă* și *chiar se stropșesc* uneori unele la altele...

Explicația mea venea însă prea tîrziu, Domnișoara Ri dori să fie iubită, palpată, strînsă în brațe, acoperită cu vorbe, mușcată, sărutată minuțios și pătrunsă pe acel fond muzical imperceptibil, goală printre cărți, întinsă între două mormane de cărți... Faptul că dintr-un moment în altul ar fi putut să intre în librărie un vizitator sau chiar să se întoarcă domnul Bernard nu o inhiba pe Domnișoara Ri, dimpotrivă, o excita și mai tare. Domnișoara Ri dorea să fie prinsă *in flagrant delict de dragoste* acolo, împreună cu mine, întinsă pe un pat de cărți...

40.

Infinită Domnișoară Ri, poemul care vă sărută sîinii
trebuie purtat o vreme la gît ca un șirag de perle
cuvintele poemului au nevoie de ceva timp
și de căldura care emană din sîinii dumneavoastră
pentru a se trezi

apoi poemul va începe să se topească
asemeni unui colier de gheață
cuvintele poemului vor lua forma sîinilor dumneavoastră
timp de o noapte întreagă
veți avea sîinii doldora de verbe, de adverbe, de exclamații
puncte de suspensie și virgule incendiare
se vor juca în mod inocent
cu sfîrcurile sîinilor dumneavoastră
s-ar putea să auziți și unele chicoteli – nu le luați în seamă
poemul care vă sărută sîinii își pierde de obicei capul
cînd începe efectiv să vă sărute sîinii
ordinea cuvintelor și înțelesurile încep să se tulbure
poemul scris pentru sîinii dumneavoastră
nici nu se mai întoarce de altfel întreg
din această experiență
iată-l: decimat, stors, cu obrazii în flăcări, epuizat
ca după o bătălie ratată

ce faci, nefericitele, îl întreb, ai sărutat sîinii domnișoarei?